

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.411.003.22.2019

Marek Kaźmierczyk
Wójt Gminy Rzeczyca,
Urząd Gminy w Rzeczycy
97-220 Rzeczyca, ul. Tomaszowska 2

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/19/003 – Realizacja dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportu przez gminy z terenu województwa łódzkiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Rzeczycy ¹ , ul. Tomaszowska 2, kod 97-220 Rzeczyca.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Kaźmierczyk, Wójt Gminy Rzeczyca od 2014 r. (zwany dalej Wójtem lub Organem podatkowym).
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania organów gminy w zakresie ustalenia i egzekwowania dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2018, z uwzględnieniem okresów wcześniejszych i późniejszych, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Ewa Tworkowska, inspektor kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LLO/43/2019 z dnia 5 marca 2019 r. oraz nr LLO/76/2019 z dnia 12 marca 2019 r. (akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Obowiązujące w latach 2017-2018 na terenie gminy Rzeczyca⁴ uchwały Rady Gminy w zakresie podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych umożliwiały prawidłowy wymiar ww. podatków od osób prawnych i nie wprowadzały niedozwolonego różnicowania stawek lub nieuprawnionych zwolnień. Prowadzona w Urzędzie ewidencja podatkowa w systemie informatycznym aktualizowana była w oparciu o deklaracje podatników oraz informacje pozyskiwane ze Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Mazowieckim⁵, niemniej nie wykazywano w niej niektórych elementów wymaganych przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r.⁶. Pracownikom Urzędu zapewniono dostęp do danych z ewidencji gruntów i budynków Starostwa, stanowiącej podstawę wymiaru podatków. Podejmowano czynności sprawdzające poprawność złożonych deklaracji podatkowych, jednak nierzetelnie przeprowadzano te czynności w stosunku do terminowości składania deklaracji. Ponadto Gmina, jako podatnik, nie wywiązywała się w badanym okresie z obowiązku składania deklaracji dla nieruchomości gminnych.

Działania windykacyjne wobec zaległości podatkowych nie były prowadzone niezwłocznie, a względem dwóch podatników nie wystawiono upomnień na

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ dalej: Gmina. Prowadzenie spraw związanych z pełnieniem przez Gminę funkcji organu podatkowego należało do zadań Referatu Budżetu i Finansów, dalej: Referat.

⁵ Dalej: Starostwo.

⁶ Rozporządzenie w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz. U. nr 107, poz. 1138), dalej: rozporządzenie MF z dnia 22 kwietnia 2004 r.

zaległości z tytułu łącznie pięciu rat podatku od nieruchomości. Dodatkowo, cztery z siedmiu wystawionych w kontrolowanym okresie tytułów wykonawczych zostały skierowane do niewłaściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego.

Ulgi podatkowe udzielane były osobom prawnym zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa⁷. Decyzje w tym zakresie podejmowano po rozpatrzeniu zebranego materiału dowodowego i przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej podatnika. Wójt rzetelnie sporządził i terminowo podał do publicznej wiadomości wykaz osób prawnych, którym udzielił ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożył spłatę zobowiązań na raty, zgodnie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸.

III. Opis stanu faktycznego

1. Prawdliwość wymiaru podatków lokalnych

Opis stanu
faktycznego

Według stanu na koniec lat 2017 i 2018 na terenie Gminy funkcjonowało odpowiednio 31 i 29 podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości oraz dwóch i jeden podatnik podatku od środków transportowych.

(dowód: akta kontroli str. 50-53, 118-119)

Zrealizowane dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych wyniosły 3.218,8 tys. zł w 2017 r. i 3.267,9 tys. zł w 2018 r., w tym odpowiednio 376,8 tys. zł (11,7%) i 284 tys. zł (8,7%) z podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz 1,1 tys. zł (0,03%) i 0 zł z podatku od środków transportowych od osób prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 5)

Uchwalone⁹ w badanym okresie stawki podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych uwzględniały wszystkie przedmioty opodatkowania oraz kategorie wskazane w art. 5 ust. 1 i art. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹⁰ oraz mieściły się w granicach określonych ww. przepisami, z uwzględnieniem maksymalnych wysokości stawek ogłaszanych w obwieszczeniach Ministra Finansów¹¹. Obowiązujące w Gminie uchwały dotyczące zwolnień w podatkach od nieruchomości¹² oraz od środków transportowych¹³ nie wprowadzały niedozwolonego różnicowania stawek podatku i nieuprawnionych zwolnień. Uchwałą Rady Gminy w sprawie zwolnienia z podatku w ramach pomocy de minimis dopuszczono w 2017 r. możliwość zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budynków, budowli lub ich części, związanych

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 800 ze zm., dalej: Ordynacja podatkowa.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, dalej: ustawa o finansach publicznych.

⁹ Uchwały Rady Gminy Rzeczyca: nr XXVI/167/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na obszarze Gminy Rzeczyca na 2017 rok; nr XXVI/169/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Rzeczyca na 2017 rok; nr XXXIX/248/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na obszarze Gminy Rzeczyca na 2018 rok; nr XXXIX/250/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Rzeczyca na 2018 rok.

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 ze zm., dalej: ustawa o podatkach i opłatach lokalnych.

¹¹ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2017 r. (M.P. 2016 poz. 779). Obwieszczenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lipca 2017 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2018 r. (M.P. 2017 poz. 800).

¹² Uchwały Rady Gminy nr XXVI/168/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości na obszarze Gminy Rzeczyca na 2017 rok oraz nr XXXIX/249/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości na obszarze Gminy Rzeczyca na 2018 rok.

¹³ Uchwały Rady Gminy nr XXVI/170/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie zwolnień w podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Rzeczyca na 2017 rok oraz nr XXXIX/251/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie zwolnień w podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Rzeczyca na 2018 rok.

z prowadzeniem działalności gospodarczej, stanowiących nowe inwestycje, pod warunkiem utworzenia i utrzymania miejsc pracy.

(dowód: akta kontroli str. 6-32, 259-264)

Stosownie do art. 7a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ewidencja podatkowa nieruchomości prowadzona była w systemie informatycznym. Dla poszczególnych podatników wskazywano w niej m.in. wartość budowli, powierzchnię gruntów w metrach oraz powierzchnię użytkową budynków. Ewidencja nie zawierała natomiast niektórych elementów określonych w rozporządzeniu MF z dnia 22 kwietnia 2004 r., tj.: adresu nieruchomości, identyfikatorów budynków i działek ewidencyjnych, numerów ksiąg wieczystych lub zbiorów dokumentów oraz nazwy sądu, w którym była prowadzona księga wieczysta lub zbiór dokumentów. Dane wprowadzane były do gminnego systemu przez pracowników Urzędu na podstawie deklaracji podatników oraz prowadzonego przez Starostwo zasobu (Geoportal2), który zawierał informacje o powierzchniach gruntów, ale nie zapewniał dostępu do danych o powierzchni użytkowej budynków oraz wartości budowli, niezbędnych do naliczenia podatku.

(dowód: akta kontroli str. 33-35)

Gminną identyfikację pojazdów do opodatkowania prowadzono w Urzędzie w systemie komputerowym. Bazę danych aktualizowano na bieżąco, na podstawie otrzymywanych ze Starostwa miesięcznych informacji o pojazdach zarejestrowanych i wyrejestrowanych.

(dowód: akta kontroli str. 33-35, 120-128)

Analiza 17 deklaracji podatkowych¹⁴ wykazała, że:

- 15 deklaracji złożonych zostało w wymaganym terminie, a dwie - z opóźnieniem wynoszącym 20 i 28 dni; w tym czasie organ podatkowy nie wezwał podatnika do dopełnienia obowiązku złożenia deklaracji, przy czym Wójt wyjaśnił, że corocznie wysyłano przypomnienie o złożeniu deklaracji przed dniem 31 stycznia;
- wszystkie deklaracje na podatek od nieruchomości złożono na obowiązującym wzorze ustalonym przez Radę Gminy¹⁵;
- wszystkie deklaracje zostały opatrzone datą i podpisem pracownika Referatu w miejscu przeznaczonym do adnotacji organu podatkowego; deklaracje zostały zweryfikowane pod względem rachunkowym;
- w zakresie deklarowanej powierzchni gruntów, na łącznie 12 deklaracji na podatek od nieruchomości, sześć było zgodnych z dokumentacją źródłową, zaś w sześciu przypadkach występowały rozbieżności w tym zakresie. Wójt wyjaśnił, że powierzchnia gruntów wykazywana w deklaracjach sprawdzana była z ewidencją gruntów Starostwa, deklaracjami za rok poprzedzający oraz, w przypadku niektórych podatników, w oparciu o składane deklaracje na podatek rolny i leśny. Urząd nie posiadał natomiast dokumentów mogących potwierdzić, jaką powierzchnię nieruchomości wykorzystywano pod działalność gospodarczą. Jednocześnie Wójt wyjaśnił, że nie dokonywano kontroli podatkowych ze względu na ich szeroki zakres i konieczność zaangażowania pracowników. We wszystkich 12 deklaracjach wysokość podatku naliczana była także od powierzchni użytkowej budynków, a w pięciu – od wartości budowli, w odniesieniu do których Gmina nie podejmowała czynności sprawdzających, opierając się na danych wskazywanych przez podatników;

¹⁴ Po 5 deklaracji składanych na podatek od nieruchomości w latach 2017 i 2018 wraz z dwiema korektami oraz łącznie trzy deklaracje na podatek od środków transportowych z dwiema korektami, składane w badanym okresie.

¹⁵ Wzory deklaracji na podatek od nieruchomości wprowadzono uchwałą Rady Gminy nr XV/100/2015 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych.

- w odniesieniu do pojazdów wykazanych w deklaracjach na podatek od środków transportowych, dane były zgodne z przesyłanymi ze Starostwa informacjami, a jedyna występująca rozbieżność, dotycząca liczby miejsc autobusu gminnego, nie miała wpływu na ustalenie wysokości zobowiązania podatkowego;
- w przypadku jednego podatnika, któremu przyznano ulgę¹⁶ w podatku od nieruchomości skutkującą zmianą wysokości zobowiązania podatkowego, Wójt wezwał do złożenia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za 2018 r. w dniu 31 stycznia 2019 r. (korekta wpłynęła do Urzędu 12 lutego 2019 r.);
- w jednej z deklaracji na podatek od nieruchomości podatnik zastosował stawkę niższą niż obowiązująca w Gminie¹⁷, co jednak nie miało wpływu na wysokość zobowiązania. W pozostałych deklaracjach stawki podatków były zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy;
- w jednym przypadku Organ podatkowy nie wezwał podatnika do złożenia korekty deklaracji za 2018 r., ani nie skorygował błędnie naliczonej przez podatnika kwoty podatku wynikającej z zadeklarowania większej niż faktycznie posiadanej powierzchni gruntów związanych z działalnością gospodarczą (podatek został zawyżony o 22 zł). Urząd został poinformowany o zmianie powierzchni przez Starostwo pismem z dnia 1 marca 2017 r. Wójt wyjaśnił, że dopiero podczas przeprowadzanej przez NIK kontroli pracownik uzyskał informację o innej niż zadeklarowana powierzchni gruntów, z uwagi na fakt, iż informacja ze Starostwa nie została wewnątrz Urzędu właściwie przekazana. Zazaczył także, że to podatnik był zobowiązany poinformować Organ podatkowy o zaistniałych okolicznościach.

(akta kontroli str. 36-115, 100-112, 118-128, 276-289, 294, 297, 325)

Ponadto, w toku kontroli stwierdzono, że jeden z podatników nie złożył deklaracji na podatek od nieruchomości do dnia 31 stycznia w 2017 r. i 2018 r. Wójt wystosował wezwania do złożenia deklaracji kolejno w dniach 6 lipca 2017 r. oraz 22 maja 2018 r., tj. po upływie odpowiednio 156 dni (w 2017 r.) i 111 dni (w 2018 r.), a następnie wszczął postępowania w sprawie określenia zobowiązania podatkowego, zakończone wydaniem decyzji z dnia 22 grudnia 2017 r. oraz 21 sierpnia 2018 r.

(akta kontroli str. 116-117, 277, 281)

W toku kontroli odnotowano brak deklaracji w zakresie nieruchomości stanowiących własność bądź będących we władaniu Gminy.

(akta kontroli str. 50-53, 285-289)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Prowadzona w Urzędzie ewidencja podatkowa nieruchomości nie spełniała wymogów określonych w rozporządzeniu MF z dnia 22 kwietnia 2004 r., bowiem nie wprowadzono do niej niektórych danych wymienionych w § 5. Braki dotyczyły: adresu nieruchomości, identyfikatorów budynków i działek ewidencyjnych, numerów ksiąg wieczystych lub zbiorów dokumentów oraz nazwy sądu, w którym była prowadzona księga wieczysta lub zbiór dokumentów. Ponadto w systemie widniał niewłaściwy adres siedziby jednego z podatników, jak również jego nr NIP i REGON. Wójt wyjaśnił, że powyższe wynikało z przeoczenia i pomyłki przy wprowadzaniu danych na podstawie

¹⁶ Zwolnienie w podatku od nieruchomości, na podstawie wniosku podatnika z dnia 30 stycznia 2018 r., dopuszczone uchwałą w sprawie zwolnienia z podatku w ramach pomocy de minimis.

¹⁷ Wskazano stawkę od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w wysokości 0,78 zł/m², w miejsce obowiązującej 0,79 zł/m².

wynikających z korespondencji otrzymywanej od podatnika w latach wcześniejszych.

(dowód: akta kontroli str. 33-35, 278, 282-283)

2) Pracownicy Urzędu nierzetelnie przeprowadzali czynności sprawdzające w zakresie terminowości wpływu deklaracji, bowiem:

- z rocznym opóźnieniem wezwano do złożenia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za 2018 r. podatnika, któremu na podstawie pozytywnie rozpatrzonego wniosku z dnia 30 stycznia 2018 r. przyznano ulgę¹⁸ w podatku od nieruchomości, skutkującą zmianą wysokości zobowiązania podatkowego (korekta wpłynęła do Urzędu w dniu 12 lutego 2019 r., po wezwaniu Organu podatkowego z dnia 31 stycznia 2019 roku). Wójt wyjaśnił, że wynikało to z niedopatrzenia pracownika Urzędu;
- wezwania kierowane do jednego z podatników, który nie złożył deklaracji na podatek od nieruchomości w latach 2017 i 2018, zostały wystosowane odpowiednio w dniu 6 lipca 2017 r. oraz 22 maja 2018 r., a więc po upływie 156 dni i 111 dni. Wszczęte w ten sposób postępowania w sprawie określenia zobowiązania podatkowego, zakończone zostały wydaniem decyzji z dnia 22 grudnia 2017 r. oraz 21 sierpnia 2018 r. Wójt wyjaśnił, że działania prowadzone były w miarę możliwości czasowych pracownika tak, aby mając na uwadze niedopuszczenie do przedawnienia się prawa do wydania decyzji podatkowej, postępowanie zostało zakończone w danym roku podatkowym.

(dowód: akta kontroli str. 52-55, 84-92, 116-117, 277, 281-282)

3) W latach 2017 i 2018 Wójt Gminy zaniechał złożenia deklaracji podatkowych od gminnych nieruchomości, kierując się, jak wyjaśnił, art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, stanowiącym o zwolnieniu z podatku gruntów i budynków lub ich części będących własnością gminy. Wójt naruszył tym samym art. 6 ust. 10 ww. ustawy, zgodnie z którym obowiązek składania informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień na mocy przepisów niniejszej ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 50-53, 286, 289)

2. Skuteczność i poprawność egzekwowania zaległości podatkowych

Opis stanu faktycznego

Stan zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2017 r. wynosił 484,4 tys. zł, a w 2018 r. – 549,4 tys. zł. Zaległości z tytułu podatku od środków transportowych nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 5, 129-134)

Jak wynika z wyjaśnień Wójta, kontrola terminowości wpływu podatków dokonywana była co miesiąc, podczas księgowania wpłat od podatników. Nie sporządzano okresowych sprawozdań lub analiz dotyczących terminowości wpływu należności. Przed wysłaniem upomnienia do podatnika nie podejmowano działań informacyjnych wobec zobowiązanych, zmierzających do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązku zapłaty należności.

(dowód: akta kontroli str. 285-289)

Analizie poddano po trzy postępowania windykacyjne¹⁹ z tytułu podatku od nieruchomości, w każdym lat z objętych kontrolą, w których łączna kwota należności głównej wyniosła 385,1 tys. zł.

¹⁸ Ulga na podstawie uchwały Rady Gminy w sprawie zwolnienia z podatku w ramach pomocy de minimis.

¹⁹ Prowadzone względem pięciu różnych podatników będących osobami prawnymi.

W kontrolowanym okresie wystawiono 21 upomnień (siedem upomnień w 2017 r., 12 w 2018 r. i dwa w 2019 r.), dotyczących nieuregulowanych 75 rat podatku za lata 2016-2018, o łącznej kwocie należności głównej 254,8 tys. zł, w terminach: od dwóch do 277 dni, licząc od dnia powstania zaległości podatkowej, oraz od 65 do 150 dni, licząc od dnia wydania decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego, na podstawie której dokonano przypisu. Organ podatkowy w przypadku dwóch podatników nie wystawił upomnień, pomimo nieuregulowania przez nich w terminie łącznie 5 rat podatku.

(dowód: akta kontroli str. 138-149, 293, 297-322, 278-279, 283-284)

W upomnieniach²⁰ zawarto wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia. Zagadnienia związane z wystawianiem upomnień i tytułów wykonawczych nie zostały uregulowane w innych instrukcjach wewnętrznych Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 135-137, 274, 298-322)

W okresie objętym kontrolą Gmina wystawiła łącznie siedem tytułów wykonawczych, z czego cztery dotyczące zaległości podatkowych za lata 2017 i 2018, w terminach od 29 do 116 dni, licząc od daty doręczenia upomnienia, oraz trzy tytuły wykonawcze (w 2017 r., wobec jednego podatnika) za nieuregulowane zobowiązania podatkowe za lata 2014-2016, w terminach od 127 do 1127 dni od doręczenia upomnień. W trakcie kontroli NIK²¹ wystawiono temu podatnikowi tytuł wykonawczy za nieuregulowane płatności za rok 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 138-139, 145-169, 279, 283-284, 293-297, 323-336)

Tytuły wystawione były wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej²².

(dowód: akta kontroli str. 138-139, 150-165, 323-324, 326-328)

Gmina kierowała tytuły wykonawcze do właściwych miejscowo naczelników urzędów skarbowych, za wyjątkiem czterech przypadków (dotyczących jednego podatnika). Błędnie wysłane tytuły zostały przekazane pomiędzy urzędami skarbowymi, zaś Urząd poinformowany o tym fakcie.

(dowód: akta kontroli str. 138-139, 167-169, 294, 297)

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przedawnienia zobowiązań wskutek niepodjęcia przez Gminę czynności zmierzających do wszczęcia egzekucji.

(dowód: akta kontroli str. 170-217)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Upomnienia oraz tytuły wykonawcze wobec zaległości z tytułu badanych podatków lokalnych nie były wystawiane niezwłocznie. Upomnienia kierowano do podatników w terminie do 277 dni od powstania obowiązku podatkowego, natomiast tytuły wykonawcze nawet do 1127 dni od daty doręczenia upomnienia. Ponadto w Urzędzie względem dwóch podatników nie wystawiono upomnień w odniesieniu do łącznie pięciu nieuregulowanych rat podatku. Zgodnie z przepisem § 7 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych²³, *wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie niezwłocznie, w szczególności*

²⁰ Wzór treści upomnień został wprowadzony zarządzeniem nr 69/2014 Wójta Gminy Rzeczycy z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie druku upomnienia do stosowania w egzekucji administracyjnej w zakresie podatków i opłat lokalnych w Urzędzie Gminy w Rzeczycy.

²¹ W dniu 4 kwietnia 2019 r.

²² Dz. U. z 2018 r., poz. 850.

²³ Dz. U. z 2017 r., poz. 1483.

jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne. Zgodnie zaś z art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji²⁴, w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

Wójt wyjaśnił, że nieterminowe sporządzanie upomnień było wynikiem szerokiego zakresu obowiązków spoczywającym na pracowniku, co powodowało, że wystawianie dokumentów odbywało się raz na dwa lub trzy miesiące. Niesporządzanie upomnień względem dwóch podatników spowodowane było regulowaniem przez nich części należności w terminie. W odniesieniu do tytułów wykonawczych Wójt wyjaśnił, że działania prowadzone były w miarę możliwości czasowych pracownika, a wystawienie w 2017 r. tytułów za lata 2014-2016 wynikało z informacji podatnika o złożonym wniosku o ogłoszenie upadłości, oddalonym przez sąd w dniu 10 sierpnia 2015 r., skutkującym ewentualnym obciążeniem Gminy kosztami podejmowanych czynności egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 138-169, 278-279, 283-284, 293-336)

- 2) Wbrew art. 22 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, cztery tytuły wykonawcze²⁵ zostały skierowane do niewłaściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego, tj. do Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa-Targówek, podczas gdy właściwym miejscowo był Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w Warszawie. Wójt wyjaśnił, że spowodowane to było pomyłką pracownika.

(dowód: akta kontroli str. 138-139, 167-169, 294, 297)

3. Prawidłowość stosowania ulg podatkowych

Opis stanu faktycznego

W latach 2017-2018 do organu podatkowego wpłynęły łącznie trzy wnioski od dwóch osób prawnych o zastosowanie ulgi podatkowej (jednego odroczenia płatności, jednego umorzenia zobowiązania oraz jednej ulgi stanowiącej zwolnienie na podstawie uchwały Rady Gminy w sprawie zwolnienia z podatku w ramach pomocy de minimis). Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Dodatkowo w 2017 r. organ podatkowy umorzył z urzędu zaległości podatkowe dwóm podmiotom, w przypadku których kwota zaległości nie została zaspokojona w zakończonym postępowaniu upadłościowym.

Wymagania stawiane przez organ podatkowy w odniesieniu do podmiotów starających się o udzielenie ulgi były dla wszystkich jednakowe. Od podatników żądano m.in. dokumentów poświadczających sytuację finansową, związanych z udzielaną pomocą publiczną, a także umotywowania konieczności udzielenia ulgi. W przypadku zwolnienia z podatku dopuszczonego uchwałą Rady Gminy w sprawie zwolnienia z podatku w ramach pomocy de minimis, wymagano m.in.: udokumentowania nabycia lub wybudowania nieruchomości, poświadczenia liczby miejsc pracy wraz z deklaracjami ZUS, a także zaświadczeń i informacji dot. pomocy de minimis.

(dowód: akta kontroli str. 218-264)

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie obowiązywało zarządzenie²⁶ w sprawie udzielania ulg, umorzenia, rozkładania na raty i odraczania terminu płatności

²⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 1314 ze zm., dalej: ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

²⁵ Tytuły wykonawcze o numerach: 69/2017, 70/2017, 71/2017 z dnia 30 sierpnia 2017 r. oraz nr 77/2018 z dnia 10 lipca 2018 r.

²⁶ Zarządzenie nr 23/2006 Wójta Gminy Rzeczycza z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie udzielania ulg w spłacie i umarzania zaległości podatkowych w Urzędzie Gminy w Rzeczycy.

zaległości podatkowych. Postępowania prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu, poza faktem, iż nie sporządzano wymaganego zapisami § 13 ust. 1 protokołu opisującego stan materialny podatnika ubiegającego się o umorzenie. W każdym przypadku podjęcie przez organ decyzji w sprawie przyznania ulgi poprzedzone było zebraniem i wyczerpującym rozpatrzeniem materiału dowodowego.

(dowód: akta kontroli str. 218-264, 293, 296)

Wójt sporządził w dniach 29 maja 2017 r. oraz 24 maja 2018 r. wykazy osób prawnych, którym udzielił ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożył spłatę zobowiązań na raty, w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o finansach publicznych. Wykazy te zostały podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 265-272)

Rada Gminy nie podjęła uchwały na podstawie art. 57 § 7 Ordynacji podatkowej wprowadzającej opłatę prolongacyjną, w związku z czym opłata ta nie była naliczana.

(dowód: akta kontroli str. 230, 273)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) Dostosowanie ewidencji podatkowej nieruchomości do wymogów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r.
- 2) Rzetelne prowadzenie czynności sprawdzających w zakresie terminowości składanych deklaracji podatkowych.
- 3) Składanie deklaracji podatkowych od nieruchomości gminnych.
- 4) Niezwłoczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych wobec podmiotów zalegających z zapłatą należności podatkowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 6 czerwca 2019 r.

Kontroler
Ewa Tworkowska
inspektor k.p.

E. Tworkowska

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

P. Szewczyk

.....
podpis